

Stora förändringar för den svenske revisorn

Artikkeln er forfattet av:

Revisionsansvarig Små företag
Bengt Skough
FAR SRS

Det ska bli enklare att vara företagare i Sverige! Genom en omfattande reformering av lagar og regler ska de svenska företagens konkurrenskraft styrkas. Dette ska ske gjennom att kostnader for s.k. administrativa bördor (redovisning, revision samt vissa bolagsrättsliga områden) ska minskas med 25 %. Besparingarna, i huvudsak av økonomisk men även av byråkratisk karakter, ska frigöra resurser for marknadsföringsinsatser, produktutveckling og dylikt.

I EU:s bolagsrättsliga direktiv regleras blant annet formerna for de europeiske företagens finansielle rapportering, gränserna for vilka företag som är skyldiga att ha revision, vilka företag som ska opprätta konsernredovisning med mera.

Reglerne i direktiven är så kallede minimikrav vilket innebär att det finns utrymme for de enskildede medlemslännderne att komplettere direktiven med egne regler. Vissa direktiv ger möjlighet till undantag for vissa typer av företag. Ett eksempel på dette är fjärde bolagsdirektivets möjligheter till undantag for mindre företag vad gæller krav på opplysninger i årsredovisningen.

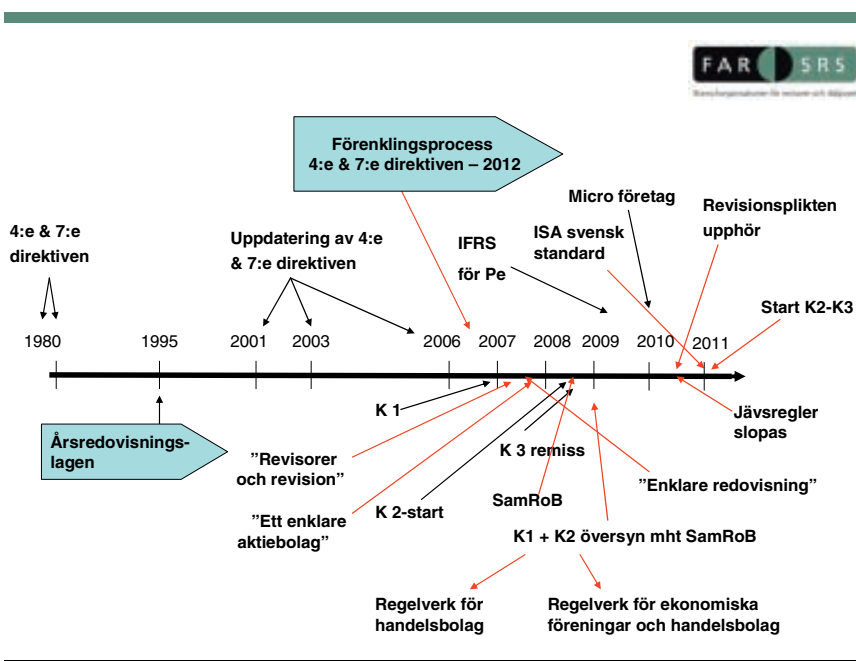
Direktivet ligger till grund for den svenske årsredovisningslagen (ÅRL) og når denne antogs angav direktivet ett icke ovæsentlig antal möjligheter till undantag for mindre företag. Dessa beaktades inte med henvisning till viktigen av att informationskraven i allt væsentlig skulle vara lika for alle företag, oavsett storlek.

Årsredovisningslagen är ett bra eksempel på hur Sverige, i stället for att tillämpa minimireglerna, under årens lopp øket på lagkraven genom främst politisk reglering (opplysningskrav om kønsfordeling, sjukfrånvaro med mera). Fenomenet kallas for «goldplating» og är oppmærksamat av EU-kommisjonen som ett hinder i det pågående forenklingarbeidet.

Representanter for næringsdepartementet har vid ett flertal tillfällen de senaste åren uttryckt en vilja om att den svenske forenklingprocessen ska ske inom ramen for minimiregleringen, men att døma av remissvaren for etapp 1 av utredningen om revisorer og revision, forefaller det som att vi har svært att slåppe den svenske traditionen av «goldplating».

Menar den svenske regeringen allvar med sin målsætning om minimireglering bør de snegle på Holland som i dette sammenhang ofta framhålls som ett foregangsland. Holländerne har i sin lagstiftning en regel som innebär att om den hollandske lagstiftningen i något sammenhang ställer mer långtgående krav än EU:s minimireglering, är det EU:s regler som ska gælle.

Tidsaxel här brevid visar hur de ulike utredningarna står i forhold tille varandra i tid samt i viss mån hur de kommer att påverkas av varandra. EU:s forenklingprocess av fjærde og sjunde bolagsdirektiven (Simplifikation of 4:th and 7:th Company Law Directives) som är en del i arbeide med att styrke de europeiske företagens konkurrenskraft, påbørjades i december 2006 og ska vara klar senast 2012. Direktiven, som antogs rundt 1980, anses forelegede og omoderne varfor de nu ska skrivas om og tidsanpassas. I dette arbeide ses blant annet grænsværdene øver for vilka företag som framøver ska tillämpa direktiven. Kommisjonen har tillsatt en særskild arbeidsgruppe (Stoiber-gruppen) for dette avseende og gruppen har blant annet

lämnat förslag om definition av «micro-företag» vilka föreslås undantas från kravet att tillämpa det 4:e direktivet. Vilket skulle ge medlemsländer rätt att undanta vissa företag från kravet att offentliggöra sin finansiella rapportering. Stoiber-gruppens samlade förslag beräknas ge besparingar på uppemot 5,6 miljarder euro.

Det svenska förenklingsarbetet sker i samma syfte, dvs. företagets konkurrenskraft ska stärkas. Näringsminister Maud Olofsson har låtit den statliga myndigheten Tillväxtverket (f.d Nutek) beräkna de samlade kostnaderna för de svenska bolagens administrativa bördor och dessa beräknas uppgå till 100 miljarder kronor per år.

De samlade förenklingsåtgärderna ska alltså minska företagets administrativa kostnader med 25 miljarder kronor (25 procent). Till skillnad från EU:s förenklingsprocess, som pågår tom 2012, ska den svenska vara färdig våren 2010.

Utredningen om revisorer och revision är den utredning som anges ge de största besparingarna, nämligen ca 6 miljarder kronor per år (=samlade revisionsarvoden för de företag som undantas från revisionsplikt). Besparingar som ska användas till att stärka de svenska företagets konkurrenskraft. Men är det så enkelt? Frigörs verkligen så mycket pengar hos de svenska företagen genom att revisionsplikten slopas?

Nej, i allt väsentligt kommer det inte att sparas några pengar (enligt en undersökning från Econ Pöyrö – 2007-092). Företagens transaktionskostnader kommer att kvarstå, det handlar mer om att företagen själva måste fatta beslut om hur förtroende ska skapas samt var kostnaderna för detta arbete ska hamna.

Kvalitet kostar alltid och i den finansiella situation som vi befinner oss i för närvarande kommer ingen att vara beredd att sänka kvalitetskraven på företagets finansiella rapportering. Tvärtom kommer marknaden sannolikt att öka kraven på insikt i företagets verksamhet framöver, stora som små. Allt i avsikt att säkerställa förtroendet för företagets transaktioner.

Utredningen om enklare aktiebolag har bland annat föreslagit att lägsta aktiekapital i privata aktiebolag ska sänkas från 100 000 kronor till 50 000 kronor. Den svenska regeringen har mot bakgrund av

EU:s förslag om ett Europabolag, föreslagit ytterligare sänkning till en krona.

Min bedömning är att marknaden snabbt kommer att anpassa sig till den föreslagna gränsen för aktiekapital som i praktiken innebär att kraven på eget kapital i privata aktiebolag kommer att regleras efter marknadsens riskbedömning. Även i detta sammanhang handlar det om att företagen själva måste bedöma hur de skapar förtroende för sin verksamhet.

En utredning som verkligen levererar påtagliga förenklingsförslag är utredningen om enklare redovisning. Ett stort antal upplysningskrav föreslås utmönstras ur årsredovisningslagen (ÅRL) och dessutom föreslås ett antal handgripliga förenklningar inom redovisningslagstiftningen.

Sent om sidor har utredningen om sambandet mellan redovisning och beskattning (SamRob) avslutats. Utredningen lämnar förslag på hur sambandet ska åtskiljas vilket bedöms medföra förenklningar för de minsta företagen medan det kan innebära visst merarbete ju större företagen är. Flertalet av experterna som medverkat i utredningsarbetet är dock kritiska till förslaget.

Nu måste vi ställa oss frågan; kommer företagen, till följd av ovanstående utredningar/processer, att uppleva några direkta förenklningar och framförallt, kommer de att spara några pengar? Jag är av den bestämda uppfattningen att ytterst få företag kommer att uppleva några direkta förenklningar genom de nu föreslagna förändringarna och de kommer definitivt inte att spara några pengar!

Det handlar varken om förenklningar eller besparingar utan om hur företagen framöver ska skapa förtroende på marknaden. Hädanefter måste de själva ta ställning till frågor som tidigare varit givna. Hur stort aktiekapital behövs, hur mycket information ska lämnas i årsredovisningarna, ska företaget revideras?

Om inte, hur stora merkostnader uppkommer till följd av alternativa kvalitets-säkringskostnader/riskkostnader? Hur reagera befintliga affärskontakter på de beslut som tas till följd av de föreslagna möjligheterna?

Jag är ytterst tveksam till att företagen i allmänhet är medvetna om det ansvar som följer med förslagen.

Hur påverkas då den svenska revisionsbranschen av de föreslagna förändringarna? Förslagen ger branschen stora möjligheter att anpassa tjänsteutbudet efter kundernas faktiska behov. Härigenom skapas bättre förutsättningar att få en ökad förståelse för revisorns arbete och därigenom få en ökad upplevd kundnytta. Revisorernas kunskap och erfarenhet kommer att bli en viktig faktor när företagen ska anpassa sina rutiner efter de nya regelverken.

Med de föreslagna förändringarna följer en ökad efterfrågan på nya tjänster och produkter. Revisorerna måste efterhand erbjuda marknaden flera alternativ till de traditionella rapporteringsformerna (revisionsberättelsen) vilket måste föregås av en omfattande utbildnings-/informationsprocess gentemot såväl revisionskunder som dess intressenter. Det gäller till exempel att tydliggöra skillnaderna mellan revision och review i syfte att få «beställaren» att förstå de olika graderna av säkerhet i respektive rapporteringsform.

FAR SRS kommer under hösten 2009 att presentera «Revisorns verktyglåda» som en del i denna process. Verktyglådans innehåll kommer att innehålla ett antal internationella standarder som hittills, till följd av revisionsplikten, använts i mycket begränsad omfattning. Revisorerna kommer att få tillfällen att träffas och diskutera hur dessa standarder förhåller sig till varandra. Parallellt med detta kommer FAR SRS att inleda en «Folkbildningskampanj» i syfte att informera marknaden om dels innebörden/värdet av revision men kanske framförallt även om branschens alternativa tjänster.

Som beskrivits ovan är det störst fokus på förenklingsförslagen gällande revision, redovisning samt aktiebolagsrättsliga frågor. Respektive utredningsförslag bereds för tillfället av den svenska regeringen och vi förväntar oss att lagförslagen kommer att färdigställas efterhand med början vid årsskiftet 2009–2010. Under tiden sker ett omfattande omställningsarbete inom de svenska revisionsbyråerna. FAR SRS har sedan början av 2007 arbetat för att informera och på olika sätt bistå revisorerna i detta arbete. Framöver kan inte den svenska revisorn planera sin verksamhet utifrån ett lagstadgat krav på revision utan måste sätta större fokus på kundernas förväntningar och behov.